I чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
'Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 126. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го ЛИПНЯ (JULY) 1966 No. 126. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 8 липня 1966

В АМЕРИЦІ

29-ТОННОВА РАКЕТА, ЩО ЇЇ ВИПУСТИЛИ ЗДА перед двома днями у Кейп Кеннеді для перевірки можливостей подорожі на місяць, згоріла, зіткнувшися з атмосферою, після чотирьох оборотів довкола землі. Це найтяжча американська ракета, що є прототипом ракети-сателіта, який випущений у простори матиме завдання наново запалитись і випустити іншу ракету, що досягне Місяця.

АМЕРИКАНСЬКИЙ СЕНАТОР ГАРРІ БИРД смертельно хворий. Він має тумор на мізку і вчора втратив притомність, якої вже — на думку лікарів — не відзискає. Йому 79 років і він був понад 32 роки членом Сенату. З уваги на погане здоров'я він відійшов від політичного життя, а на його місце був призначений сенатором його син.

СЕКРЕТАР АСОЦІЯЦІЇ ДЛЯ ПОСТУПУ КОЛЬОРОВИХ ЛЮДЕЙ, Рой Вілкінс заявив на річній конвенції цієї асоціяції в Лос Анджелес, що співпраця між асоціяцією і організаціями, які пропаґують „чорне правління" неможлива. Виступ Вілкінса нав'язував до останньої конвенції Конґресу Расової Рівности в Балтіморі, де виявились непримирливі тенденції деяких скрайних провідників негрів у ЗДА.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ЗАКОРДОННИХ ЗВ'ЯЗКІВ формально проголосила схвалення програми закордонної допомоги у висоті 3,24 більйона долярів.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД ПОГРОЖУЄ, ЩО НЕ БУДЕ ПРИЙМАТИ ПОШТИ із ЗДА з новим значком, що його видав американський департамент пошти з нагоди тисячоріччя християнства у Польщі. На новому американському значку є образ орла з короною на голові, а польський уряд заявляє що державний знак Польщі після другої світової війни — це орел без корони.

ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСІВ ОФІЦІЙНО ЗАЯВИВ, що недостача монет у ЗДА закінчилась в середу 13-го червня. Державні минниці працюють день і ніч не тільки у Філядельфії й у Денвері, але також у Сан Франсіско, де почали бити монети в бюрі випробування металів, щоб виповнити недостачу дрібних грошей. Асистент-секретар фінансів Волес подав, що в червні були в розпорядженні федеральної скарбниці 3,5 більйона монет в порівнянні з 500 мільйонами, що їх було у 1963 році.

ФІРМА „ФОЛЬКСВАГЕН" ВІДКЛИКАЛА 700.000 своїх автомобілів для перевірки безпеки їзди. Понад 197.-000 автомобілів є у ЗДА. Все це моделі 1966 року. Підозрівають, що сполучник осі під впливом вогкості може спричинити трудність у керуванні машиною.

КУБИНСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ФІДЕЛЬ КАСТРО заявив в розмові з журналістами, що між Кубою і ЗДА не може бути ніякого порозуміння чи злагоди, аж поки в ЗДА не прийде до повної зміни режиму.

У СВІТІ

БРИТІЙСЬКА ПАЛАТА ГРОМАД ВІДКИНУЛА ВНЕСОК Консервативної партії, щоб Британія беззастережно підтримувала американську політику супроти В'єтнаму, 331-230 голосами. Однак уряд перевів власний внесок 299 голосами проти 230, що Британія підтримує у принципі політику ЗДА, „відсепаровуючись" від бомбардування газолінових складів у Північному В'єтнамі.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЖОРЖ ПОМПІДУ ЗАЯВИВ британському прем'єрові Гаролдові Вільсонові в перший день своєї ділової візити в Лондоні, що передумовою прийняття Британії до Европейської Економічної Спільноти є санування економіки в Британії. Помпіду поставив Британії як приклад Францію, яка девальвувала свою валюту (франка), заморозила платні й ціни та перевела інші т. п. прикрі для народу, але необхідні економічні реформи.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ ЗВЕРНУЛАСЯ З ЗАКЛИКОМ до Британії і Совєтського Союзу, щоб вони, як колишні спонзори Женевської конференції для справ Індокитаю, знову скликали таку конференцію для замирення у В'єтнамі. Водночас Індіра Ґанді запропонувала, щоб ЗДА припинили бомбардування Північного В'єтнаму, після чого негайно припинились би бої в цілому В'єтнамі. Індіра Ґанді зробила ті пропозиції у своїй радіо-промові до народу, перед відлетом до Єгипту, Югославії і СССР. Ця подорож забере їй 9 днів.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ШАРЛЬ ДЕ ҐОЛЛЬ ВІДВІДАЄ Західню Німеччину 21-22 липня ц. р. Формально це буде ревізита західньо-німецькому канцлерові Людвіґові Ергардові, який відвідав був де Ґолля в лютому цього року. Де Ґолль поінформує безпосередньо західньо-німецьких державних мужів про свої розмови з совєтськими головачами у Москві на тему з'єднання Німеччини. Німеччина була стривожена, що де Ґолль змагає до тісного союзу Франції з СССР, як „новою Росією", проти ЗДА й Німеччини.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ПРИЗНАЧИВ генерала Павля Кеґле, заступника шефа персонального складу західно-німецької армії, як зв'язкового до французького генерала Жака Массі, команданта 72.000-го французького війська, яке залишається на території Західньої Німеччини, дармащо Франція відкликала свої збройні сили із зінтеґрованих збройних сил Атлантійського пакту (НАТО). Генерал Павль Кеґле був під час останньої війни шефом штабу одної німецької армійської групи, опісля служив в різному характері у штабі НАТО. Він має, м. і., французький ордер Почесної Леґії.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕЙСАКУ САТО ЗВЕРНУВСЯ з закликом до Комуністичного Китаю, щоб він своєю політикою не заганяв себе до стану ізоляції, а включився у сучасну міжнародну течію і співпрацював з іншими державами — у користь Китаю. Японський прем'єр заявив це у своєму тості на великому прийнятті в честь американських міністрів, що були приявні на 3-денній японсько-американській конференції.

МІЖ ПІВДЕННОЮ КОРЕЄЮ І ЗДА ВІДДАВНА ВЕДУТЬСЯ розмови на тему юрисдикції корейських судів супроти американських військовиків, стаціонованих в Південній Кореї. За газетними твердженнями, під час перебування в Сеулі під кінець цього тижня державного секретаря Діна Раска має бути підписаний договір, що південно-корейські суди матимуть право судити американських військовиків за злочини, доконані в часі поза військовою службою.

Американські губернатори підтримують одностайно політику ЗДА у В'єтнамі

Лос Анджелес. — Під час 58-ої Крайової Конференції Губернаторів, що відбула тут у четвер 7-го липня ц.р. свою заключну сесію, прийнято окрему резолюцію про беззастережну підтримку американської політики у Південному В'єтнамі, спрямовану на оборону незалежности цієї країни. Прийнято цю резолюцію 49 голосами учасників конференції, губернаторів американських стейтів і територій. Проти резолюції висловився лише один — Марк О. Гетфілд, губернатор Ореґону, республіканець. Не брали участи в конференції три губернатори — Мериленду, Ню Йорку і Теннесі. Головний уступ цієї резолюції звучить: „Конференція губернаторів запевняє Президента, американське громадянство, чоловіків і жінок військових збройних сил ЗДА і їхніх союзників про свою рішучу, беззастережну підтримку ґльобальних зобов'язань З'єднаних Держав Америки, включно із підтримкою політики оборони Південного В'єтнаму проти аґресії." Це останнє речення зацитованого уступу було додане на пропозицію Ричарда Дж. Гюза, демократичного губернатора стейту Ню Джерзі. Губернатор Гетфілд намагався обмежити резолюцію до заяви моральної підтримки для американських вояків у В'єтнамі. Дуже рішуче проти Гетфілда виступив губернатор Тексасу Джан Б. Конелі. Він заявив, що ЗДА повинні і будуть дотримуватися всіх зобов'язань, взятих на себе в ім'я оборони свободи народів і країн, загрожених аґесією.

П'ять великих летунських ліній ЗДА припинило рух внаслідок страйку

Вашингтон. — В п'ятницю, 8 липня ц.р., о год. 6-ій ранку припинено на яких шістдесят процентів пасажирський рух на летунських лініях ЗДА. Причиною припинення була невдача в переговорах між представниками Міжнародної Асоціяції Механіків і керівництвами п'яти найбільших летунських ліній ЗДА. Президент Джансон, який у той час перебував в Сан Антоніо в Тексасі, звернувся до обох сторін з апелем почати знову переговори для вирівняння розбіжностей й осягнення порозуміння у спірних справах. Водночас із цим Президент доручив асистентові секретаря праці Джеймсові Дж. Рейнолдсові започаткувати заходи для відновлення переговорів між летунськими лініями і механіками. Заряджено також всі потрібні заходи для того, щоб внаслідок страйку не зістала припинена летунська комунікація із Південним В'єтнамом. Летунські лінії, в яких почався страйк, перевозять пересічно 150 000 осіб денно в межах ЗДА і до різних країн світу. Охопив страйк такі летунські лінії: Істерн, Нешенел, Нортвест, Транс Ворлд і Юнайтед.

Об'єднання Жінок ООЧСУ в Аллентавні придбало $400.00 на Український Університет в Римі

Аллентавн, Па. При місцевому Відділі Організації Оборони Чотирьох Свобід України нещодавно оформилось Об'єднання Жінок, одним і з перших проявів активности якого була розвагова забава в дні 25-го червня, влаштована спеціяльно для придбання фондів на ціль Українського Католицького Університету в Римі. Імпреза принесла чистий прибуток у сумі $400.00, які переслано до „Свободи" для передачі на призначену ціль. Гроші переслали п. Анна Муха, а п. І. Стасів у окремому листі пише: „Йдучи за прикладом українських громад у вільному світі, що влаштовують спонтанні імпрези для завершення великих задумів Їх Блаженства Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого, який поставив собі за ціль збудувати святиню наук Божих, що рівночасно стане велитенським бастіоном українського вірую в діяспорі, Об'єднання Жінок при ООЧСУ в Аллентавні, оформившись організаційно, влаштувало розвагову забаву, чистий прибуток із якої в сумі $400.00 призначений на будову Українського Католицького Університету в Римі. Хоч ця сума невелика, але гідна наслідування, бо з Божого благословення маємо нагоду стати співтворцями і фундаторами кузні Божих і людських правд, яку ми повинні підтримати з найбільшими ентузіязмом і жертвенністю".

Богдан Зорич заступник головного предсідника і директор Канадійської Канцелярії УНС відвідає Західні Провінції Канади

Джерзі Сиі. — Богдан Зорич, заступник головного предсідника Українського Народного Союзу на Канаду та директор Канадійської Канцелярії УНС, від 10-го вересня до кінця листопада ц. р. відбуде довшу організаційно - репрезентаційну поїздку у західні провінції Канади. Згідно із 'ясованим ним самим та апробованим Екекутивою пляном, п. Зорич відвідає Британську Колюмбію, Альберту, Саскачеван і Манітобу. Головною метою його поїздки і відвідин є перевірка та найповніше використання можливостей дальшої розбудови Українського Народного Союзу в Канаді, як наймогутнішого та найбільше стабільного громадсько-економічного чинника українського життя на північно-американському континенті. В тій цілі п. Зорич плянує відвідати багато українських громад у цих провінціях, нав'язати безпосереднє знайомство з їх провідними діячами та

Богдан Зорич

якнайбільшою кількістю громадян, поінформувати їх про цілі і завдання УНСоюзу та про незрівняні користі, які він приносить, як своїм членам, так і всій українській спільноті, підшукати та евентуально заанґажувати нових працівників для УНСоюзу, включно із затрудненими на повний час організаторами, розглянутись за співробітниками-кореспондентами для „Свободи" й англомовного „Українського Тижневика", порobити заходи для масового поширення цих видань та дитячого місячника „Веселка", скріпити існуючі Відділи УНСоюзу та організувати чи підготовити організацію нових. Усі громадяни тих провінцій, які бажали б увійти в контакт із п. Зоричем, головним репрезентантом УНСоюзу в Канаді, могли б уже тепер порозумітись з ним безпосередньо, звертаючись листовно на адресу Канадійської Канцелярії УНС в Торонті (Ukrainian National Association, Canadian Office, 604 Bathurst St., Toronto 4. Ont.,), або за посередництвом секретарів місцевих чи найближчих Відділів УНСоюзу.

СНІГ У ЛИННІ

Робітники прочищують зі снігу дорогу у просмику Оберальп поблизу Андерматт у Швайцарії, де останніми днями випало понад 12 інчів снігу.

СССР і його сателіти готові вислати своїх „добровільців" до В'єтнаму

Букарешт. — Совєтський Союз і його шість европейських сателітів проголосили наприкінці спільної конференції у Букарешті декларацію у справі В'єтнаму, при чому повторюють давні лайки проти Америки, висловлюють повну солідарність з Північним В'єтнамом і південно-в'єтнамськими комуністами (в'єтконгом) та обіцяють дальшу морально-політичну, економічну і військову допомогу комуністам, включно з „добровільцями" — якщо собі цього забажає Північний В'єтнам. СССР і його сателіти знову повторяють давні вимоги: щоб Америка без ніяких передумов негайно припинила всі свої налети проти Північного В'єтнаму, відкликала з Південного В'єтнаму всі свої збройні сили та визнала за єдиного репрезентанта в'єтнамського народу комуністичний Національний Фронт Визволення. Большевики і їхні ставленики порівнюють американську політику у В'єтнамі з гітлерівськими злочинами та взагалі вживають у тій своїй деклярації того самого тону й змісту, що прикметний для всіх совєтських заяв, які переліцитовуються з китайськими комуністами у непримирливості супроти „американських імперіялістів". Американський амбасадор у Букарешті не взяв участи у прийнятті, що його румунський уряд влаштував у честь своїх комуністичних гостей, між якими були всі головачі СССР і його сателітів, включно з Леонідом Брежнєвим, Алексєєм Косиґіном, маршалом Маліновським і іншими „вождями". Ця деклярація СССР і його сателітів поменшує шанси успіху заповідженої на найближчий тиждень подорожі британського прем'єра Гаролда Вільсона до Москви. Після первісних оптимістичних західніх голосів, неначе б Москва тепер прихильніше ставилась до ідеї, щоб Британія і СССР виступили із спільною ініціятивою щодо скликання нової Женевської конференції задля замирення у В'єтнамі, в лондонських газетах появились дописи їх московських кореспондентів, які передбачують, що совєтські головачі навіть не захочуть говорити з Вільсоном про таку нову Женевську конференцію. — Західні, зокрема американські чинники не беруть поважно загрози Москви і її сателітів, що вони можуть вислати до В'єтнаму своїх „добровільців" для скріплення наземного фронту комуністів проти американців. Західні кола вважають цю загрозу за блеф і пропаганду.

Вулицями Ганою вели скованих американських полонених летунів

Сайгон. — Північно - в'єтнамські власті вели у „парадному" поході вулицями столиці Ганою схоплених у полон американських летунів. Скільки їх усіх у північно - в'єтнамському полоні — не подано. Північно - в'єтнамські комуністи оприлюднили заяви двох американських летунських старшин, які буцім-то признають, що в'єтнамська війна „брудна" і ведеться проти „невинного в'єтнамського народу". В'єтнамські комуністи заповідають, що будуть судити американських летунів, як кримінальних злочинців. Їх вели скованих руками по двох. З американського боку зголошено скаргу, що Північний В'єтнам, який приступив 5-го червня 1957 року до Женевської конвенції з 1949 року, грубо порушив її, бо 13-та стаття тієї конвенції забороняє застрашування і ображування полонених та виставлювання їх на публічне посміховище. Північно - в'єтнамський уряд стоїть на становищі, що він має право ставитись до схоплених американських летунів, що бомбардували різні об'єкти, як злочинців, бо Америка не виповіла була війни Північному В'єтнамові й той останній не атакував Америки. Всі заходи американських властей, щоб перевести обмін полоненими, не довели до успіху. Новиною на летунському фронті над Північним В'єтнамом було те, що два північно - в'єтнамські джети совєтського типу „МІҐ" вперше у в'єтнамській війні вистрілили в сторону двох американських бомбовиків ракети, але не поцілили ними.

Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий провів урочистість поставлення в чин Архимандрита Ап. Візитатора для болгарів

Рим. — Як повідомляють „Вісті з Риму", в числі з 30 червня ц. р., в церкві св. Климентія в Римі, відбулася в неділю 19 червня урочистість поставлення в чин Архимандрита францішканина о. Юрія Ельдарова, найменованого востаннє Папою Павлом УІ на Апостольського візитатора для болгарів католиків у вільному світі. Провів цю урочистість Верховний Архиєпископ Української Католицької Церкви кардинал Йосиф Сліпий.

Ставленик спершу зложив перед кардиналом Йосифом своє визнання віри, а по відповідній молитві одержував з рук Верховного Архиєпископа відзнаки високої священичої гідности й влади: набедрник, мітру та жезл. Безпосередньо потім розпочалася архиєрейська Служба Божа, при співслуженні двох українських священиків - салезіян: о. Григорія Гарасимовича та о. Володимира Гринишина; дияконував український салезіянин о. Роман Саба. Співав хор Української Малої Семінарії під диригентурою о. Дзвонка. Присутніми на богослуженні були представники високого духовенства та чернецтва, зокрема з Чину конвентуальних францішканів, до якого належав новий Архимандрит, та ірляндських домініканів, які завідують церквою св. Климентія. Решту старовинної святині заповнили групи болгарів та українців, що проживають у Римі, як також вірні інших національностей. Велике число присутніх прийняло на цій св. Літургії з рук Кир Йосифа св. Причастя. Під кінець богослуження Кардинал Йосиф виголосив привітальне слово в італійській мові. На підвищенні єпископського трону станув Кир Йосиф, убраний у поліставріон — відзнаку верховного голови помісної Церкви візантійсько - українського обряду, а поруч нього Архимандрит-мітрат, Візитатор Юрій Ельдаров. До нього то звернувся кард. Йосиф з привітом, нав'язуючи до євангельських слів тої неділі, що „світло тілу око; як же око буде здорове, то й усе тіло буде світле" (Мат. 6,22). Цим оком для болгарських вірних і духовенства став їх ново-поставлений Архимандрит - візитатор. Від його діяльности, жертвенности й святости залежить у великій мірі майбутність болгарського народу в діяспорі.

У Західнім світі перебуває лише невелике число болгарів католиків східнього обряду. Натомість у батьківщині до недавніх часів було 10.000 вірних католиків візантійсько - болгарського обряду, зорганізованих від 1926 року в Апостольський Екзархат, що його очолював єпископ Кир Кирило Куртеф. Крім цього було в Болгарії ще 50.000 вірних латинського обряду, що ними вже від сто років заопікувалися місіонарі різних латинських Чинів. Деякі з цього числа знаходяться тепер по різних латинських чернечих домах західнього світу

Союз Українських Національних Демократів розв'язався

Ню Йорк. — Союз Українських Національних Демократів, політична організація українців в Америці, створена в 1950 році для об'єднання українських демократичних сил з метою співпраці для української справи, розв'язалася. На надзвичайних зборах, що відбулись в четвер, 7-го червня в приміщенні Представництва Української Національної Ради в місті Ню Йорку, порішено зліквідувати цю політичну організацію, зачартеровану у стейті Ню Джерзі. Після звітів голови СУНД д-ра Костя Паньківського, голови нюйоркського го діловода осередку Івана Крамаренка, секретаря Дмитра Бакума і касира проф. Надії Литвиненко, нарада прийняла узгіднену попередньо з членами пропозицію Управи ліквідувати організацію, мотивуючи це своє рішення опозицією до партійної диференціяції і об'єднанням усіх сил для підтримки і посилення праці Державного Центру УНР. Нарада віддала пошану пам'яті організатора й духового провідника СУНД сл. п. д-ра Миколи Шлемкевича, як також вшанувала пам'ять померлих діячів СУНД, а саме: проф. Михайла Ветухова, проф. Сергія Литвиненка, проф. Володимира Дорошенка, проф. Івана Сенька, проф. Івана Кабачкова, проф. Микити Кебала, дир. Олекси Лиса і інших. Порішено також зібрати архів СУНД, включно з його виданням „Бюлетенем СУНД" і передати до архіву УВАН.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВВАЛЕНТИНА ПЕРЕЯСЛАВЕЦЬ ПІДГОТОВЛЯЄ БАЛЕТ „ЛЕБЕДИНЕ ОЗЕРО"

Відень. — Славна наша балерина, відома нашій публіці з її виступів на пості прімабалерини Львівського Театру Опери і Балету пані Валентина Переяславець прибула до столиці Австрії на запрошення Віденської Опери, щоб підготувати балет цього театру для виступу у фільмі „Лебедине озеро" з музикою Петра Чайковського. Головні ролі у фільмі виконують прімабалерина Лондонської опери Марґот Фонтейн і її славний партнер Рудольф Нуреєв, що перед кількома роками „вибрав свободу", покинувши балет Большого Театру в Москві.

УКРАЇНСЬКІ БІБЛІОТЕКАРІ НА НАРАДІ В СПРАВІ КЛЯСИФІКАЦІЇ

Ню Йорк. — Бібліотекарі Іван Кобаса і Дарія Кораковська беруть участь в нараді Інституту для клясифікації в системі Конґресової Бібліотеки, яка відбуваєтьнся в Ню Йорку в днях від 7-го до 9-го липня. Обоє вони репрезентують на цій нараді Колюмбійський Університет. В наступному тижні відбувається річна конвенція Асоціяції Американських Бібліотекарів і в цій конвенції візьмуть участь також українські бібліотекарі — члени Асоціяції.

Д-Р ВАСИЛЬ РУДКО РЕДАКТОРОМ „ЛИСТІВ ДО ПРИЯТЕЛІВ"

Ню Йорк. — Журнал „Листи до Приятелів", що його основником і редактором, починаючи від 1953 року, був покійний д-р Микола Шлекевич, виходить далі під редакцією д-ра Василя Рудка. Подвійне число 3-4, за березень - квітень 1966, вийшло вже за новою редакцією і воно принесло між іншими матеріялами статті про колишнього редактора і звідомлення з його похоронів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Успіхи всупереч критикам

Мало котрий з американських президентів за нашої пам'яті мав стільки критиків своєї закордонної політики, що Линдон Б. Джансон. Його політику критикують в Америці й поза нею, — вперше за його урядування відбуваються демонстрації по університетських кемпусах, вуличні походи, пікетування, сотні університетських професорів проголошують у формі платних оголошень „Відкриті листи" до Президента з критикою його політики. На своїй останній пресовій конференції в минулий вівторок 5 липня сам Президент признав, що в так званих опитах він утратив на популярності в деяких стейтах і повітах, де колись мав беззастережну більшість. А за кордоном не тільки комуністи й їхні поплентачі спалюють у публічних демонстраціях портрети Джансона. Французький президент та британський і данський прем'єри, ото ж офіційні союзники Америки, дозволяють собі на публічні заяви, що вони „відсепаровуються" від таких-то актів американської політики і стратегії, а нічого й говорити про таких „невтральних", як генеральний секретар Об'єднаних Націй, що віддавна одверто в різних справах заявляв своє становище — суперечне політиці президента Джансона.

А втім, всупереч усім тим численним доморослим і закордонним критикам — політика президента Джансона має успіхи. Пам'ятаємо, наприклад, який крик знявся був, коли в Панамській зоні американські вояки виступили рішуче проти демонстрантів, які скинули були американський прапор. У ще свіжішій пам'яті голоси обурення і критики проти американської збройної інтервенції в Домінікані. Сьогодні кожний об'єктивний політик у світі мусить признати, що в обох тих випадках Америка поводилась правильно. Успіх є головним критерієм, чи політика була добра, чи погана. В Панамі й Домінікані настав спокій і лад і між тими країнами та Америкою є нині якнайкращі взаємини. Рішучий виступ Америки проти загрози комуністичного перевороту в Домінікані мав спасенний вплив і на інші латиноамериканські країни. Колюмбія, Ґватемаля, Венесуеля і Перу — всім їм безпосередньо загрожувала комуністична підривна робота — сьогодні в тих країнах здебільшого спокій. Замовкли алярми про експорт комуністичної революції з Куби Кастра.

Відомо, що найгостріше критикується президента Джансона і його найближчих співробітників, головно державного секретаря Діна Раска і секретаря оборони Роберта Мек Намару за політику в справі В'єтнаму. Але ж, на диво, саме ті держави, які повинні б найбільше обурюватися тією політикою — ближчі і дальші азійські та далекосхідні сусіди В'єтнаму, — сприйняли її найприхильніше. Не тільки Вільний Китай і Південна Корея, себто країни залежні від військової і економічної допомоги Америки, але й Філіппіни, Таї (Сіям) і Маляйзія — заявились твердо за Америкою. Пакістанський президент Аюб Хан змінив свого міністра закордонних справ Зульфікара Бутто, що вів протиамериканську і протикитайську політику. Індонезія перевела радикальну зміну цілого свого політичного клімату, зліквідувавши комуністів. Проамериканська Японія переймає поволі провід в Азії.

Так само в Европі ситуація покращала. Президент Джансон ніби менше популярний там, як був Джан Ф. Кеннеді, але коментатор „Ю.С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 11 липня ц. р. твердить, що подорожі президента Кеннеді до Парижу на нараду з де Ґоллем і до Відня на зустріч з Хрущовим дали неґативні наслідки, а байдужність, з якою Джансон зустрічає протиамериканські виступи де Ґолля і пропаґандивні лайки Москви, дає добрі наслідки. Подорож де Ґолля до Москви була маніфестаційним фаєрверком без реальних наслідків. Західня Німеччина залишається вірним союзником Америки, а де Ґолль розуміє, що безпека Франції таки залежить не від її власної атомової зброї, а від приязни з Америкою та добросусідських взаємин з Німеччиною. Так само в Африці відносини покращали. Впали диктатори альжирський Ахмед Бен Белла і ґанський Кваме Нкрумаг, а імперіялістично-диктаторські амбіції єгипетського Нассера зустрічають добрий відпір в політиці Савді Арабії, Йорданії й Ливану — підтримуваних Америкою.

Коли б слухати пропаґандивного галасу прерізних „в'єтніків", то здавалось би, що Джансон довів своєю політикою світ на беріг пропасти. Насправді треба визнати що ситуація в усьому світі значно покращала — завдяки саме рішучості Америки в Панамі, Домінікані й В'єтнамі та терпеливості супроти де Ґолля й подібних йому союзників, що вміють тільки критикувати, залишивши Америці відповідальність за безпеку в світі.

НА ГОСПОДАРСЬКИХ ОБРІЯХ

Великі державні витрати на оборону, „Величну Спільноту" й інші дії, господарський розгін та інфляції захитали поважно економічний балянс у ЗДА, і примусили відповідальні круги дещо застановитися над ситуацією і неофіційними державними та й напівдержавними засобами політики затиснено кредит в рамці різних обмежень. Включилися також у рямки „кредитового стиснення" економіки приватні фінансові інституції. Внаслідку ринковий розгін дійсно сповільнився, хоч це не спинило доброї коньюнктури. У висліді такого звороту в господарському житті положення дещо поправилося і зменшилася інфляційна пресія.

Зміну ринкової ситуації найбільше відчула будівельна ділянка народного господарства, зокрема це найбільше відбилося на будівництві мешкальних домів, де зареєстровано обнижку на 5 відсотків в порівнянні із станом з-перед року, хоч урядова інформація у цьому відношенні куди більше песимістична. І тому теж Конгрес ЗДА почав призадумуватися над засобом підсилення цієї галузі національної економіки, або через влегшування кредитів на реальности, зменшивши відсоткову стопу торговельних банків, або приділивши додатковий один більйон долярів для закупу гіпотек (морґеджів) т. зв. Федеральній Національній Гіпотечній Асоціяції. Обнизивши відсоткову стопу торговельних банків, уряд заохотив би громадянство складати заощадження в ощадностево-кредитових інституціях, уможливлюючи їм цим шляхом збільшити їхні капіталові засоби для приділювання гіпотечних або морґеджових позик. Приділення названій Гіпотечній Асоціяції одного більйона долярів, допомогло б будівництву мешкальних домів безпосередньо, але воно було б більше реґляментоване.

Інші будівельні ділянки не так то дуже пошкодовані; конструкція підприємств публічного користування, електрика, вода, газ, зросли на 31 відсотків в порівнянні з попереднім роком; поважно збільшено будівництво шляхів, мостів, там і резервуарів, як теж і побільшено будівництво недоходових установ, шпиталів, церков і шкіл.

Індустріяльні компанії продовжують свої інвестиції у будівництво заводів і закупівлю виробничого улаштування. У них наявний подекуди оптимізм, мовляв, сповільнення ринкового розгону може започаткувати довшу і більш нормальну корисну ринкову коньюнктуру, поменшення небезпеки інфляції, і таким чином відсунення небезпеки нових податків і посиленої реґляментації. Поправилися навіть потрохи ціни на акції і облігації (стаки і бонди). Дійсне погіршення наявне тільки в автомобільній продукції і в продажу. Воно б могло бути небезпечним, але постійне поширювання державного видаткування на оборону і в'єтнамську війну без упину підсилює добробут.

На господарських обріях зарисовуються нові і цікаві зміни у сільській економіці. Американське сільське господарство від десятків років, традиційно терпіло від надпродукції і катастрофально низьких цін. В цій ділянці поважне покращання, зокрема для вирощування пшениці, яке передусім було у невигідному становищі.

Вже від кількох літ економісти, соціологи і демографи звертали увагу на наростаючі світові труднощі в прохарчуванні. І от, здається, що оце збільшене запотребування на хліб у світі вже в цьому році позитивно віддіб'ється на американському сільському господарстві. Не тільки збільшення населення, але і поступове обниження сільсько-господарської видайности у т. зв. комуністичних країнах, а передусім у СССР і Китаї, поглиблюють харчову проблему на нашому ґльобі. Американська пшениця іде масово за кордон. Наприклад, Індія закупить або одержить від ЗДА більше пшениці, як її самі американці консумують. Канада продаватиме СССР через три роки пшеницю на повних 800 мільйонів долярів. Червоний Китай купує багато пшениці в Канаді і Австралії.

Протягом довгих років американські збіжеві магазини були переповнені. Сьогодні вони пустіють. Впродовж останніх трьох років державне накопичення збіжжя зменшилося із 1.4 більйона до 550 мільйонів бушлів. При чому цей рік заповідається менше урожайним і врожай оцінюють на 100 більйонів бушлів менший, як минулого року. Такий розвиток подій у сільському господарстві ЗДА спричинює ріст цін на збіжжя, поправляючи економічне положення американського фармера, який довгий час був узалежнений у своїй екзистенції від державної допомоги.

Ентузіясти вільного ринку сподіваються, що поправа в американському сільському господарстві, у залежності від світової харчової проблеми, дозволить на зменшення урядової реґляментації і відсуне небезпеку наростання „соціялістичних" тенденцій у народному господарстві ЗДА; тобто, що американське рільництво повернеться до вільної розіґри ринкових сил.

Рахувати на цю лібералізацію ринку в Америці, одначе, важко на близьку мету, бо багато причин складається на збільшену інґеренцію уряду. Передусім тривожить уже декого зменшування припасів збіжжя в ЗДА, мовляв, світовий ринок його може так інтенсивно з Америки випомповувати, що його може забракнути для власного населення. Сам секретар рільництва в ЗДА, Орвіл Фрімен, вже заявив, що коли б така небезпека заіснувала, то він зараз таки застосує заходи для спинення відпливу збіжжя з Америки за кордон, де ціни швидко ростуть, і для забезпечення власному громадянству подостатком хліба. Певне, що тут не обійшлося б без гострих державних реґуляцій.

Подруге, під цю пору домінує в Америці т. зв. покензіянська макро-економічна теорія, котра дуже позитивно розцінює ролю держави в народному господарському процесі. Говориться, що економічне життя складається із двох, приватного і публічного, секторів, які мусять зі собою тісно співпрацювати, а не себе взаємно виключати. Збільшену ролю держави підсилюють і теорія і тенденція суспільного добробуту, тобто велферизму, на основі якої і розвивається також ідея „Величного Суспільства", проголошена і здійснювана президентом Джансоном.

А по-третє, з практичного боку беручи цілу проблему, важко сподіватися, щоб в час Холодної Війни, бо вона ще завжди продовжується, і гарячої В'єтнамської інтервенції, та й загального міжнародного напруження держава відважилася б на звільнення своєї контролі над економічними процесами. І тому теж урядова реґуляція і навіть реґляментація народного господарства ЗДА не то не маліє, але радше збільшується.

Цікавий є факт, що приватні підприємства дуже мало протестують проти цієї реґляментації самим федеральним правлінням, а то тому, що, не зважаючи на збільшену і збільшувану реґуляцію ринку, просперитет триває, зиски ростуть і передбачування на майбутнє дуже корисні. Підприємству, орієнтованому на зиски немає чого і протестувати, коли його екзистенція цілком не є загрожена.

М. Ч.

Б. Ґалайчук

СУМНИЙ КІНЕЦЬ АРҐЕНТИНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ СПРОБИ

II

Збройні сили, повторюємо, були донедавна льояльні: лише вказували президентові питання та просили, щоб розв'язав їх, як вважатиме за відповідне. Але годі було добачувати таку саму льояльність з боку Іллії. Боявся Онґанії, з огляду на його велику популярність, тому поставив його в таку ситуацію, що той подався у листопаді 1965 р. до димісії. І з притаманною йому оптимістичною безжурністю, Іллія вважав, що справа полагоджена, коли на місце популярного Онґанії прийшов сірий, невідомий ген. Пістаріні — той самий, що приготовив та здійснив переворот 28 червня. Тепер, коли небезпека зарисувалась у всій гостроті, пробував змобілізувати проти Пістарінія військову фльоту (відому з традиційної демократичної ортодоксійности), летунство та деякі корпуси, на яких командантів, як він думав, міг рахувати, бо насправді рішуче станув за президентом єдиний ген. Каро, що шукав підтримки проти Пістарінія теж у пероністів. Якщоб був мав успіх, це було б довело до кровопролиття. В такій ситуації теж начальні вожді фльоти й летунства врешті дали підтримку Пістарінієві, добачуючи у дефенестрації президента єдиний вихід зі сліпої вулиці та єдиний спосіб, щоб не допустити до громадянської війни.

Рішилися на те щойно приперті до муру. Вистачило Іллії припинити автономію столичного університету та провінції Тукуман і змінити двох міністрів, щоб врятувати себе — й арґентинську демократію.

Ми дуже позитивно оцінювали реставрацію арґентинської демократії в руках Іллії, людини безсумнівно чесної, ставленика радикалів, партії безсумнівно демократичної, мінімально інфільтрованої: у „Свободі" з 18 липня 1963 р. оцінювали, що вислід виборів був визначений, як „геппі енд", з 26 жовтня того самого року описували ми вступлення Іллії на президентський стілець як „радісну подію". Тому оцінюємо останній переворот з повним песимізмом і вважаємо небезпечним симптомом, що більшість наших знайомих — не виключаючи багатьох професорів правничого факультету — приймає ту подію рівнодушно, а то й з вдоволенням.

У святочному заприсяженні Онґанії взяли участь представники однієї з двох великих організацій підприємців (т. зв. Економічної Генеральної Конфедерації), одобрюючи, самою приявністю, переворот, ще й до того заявили представникові одного щоденника: „Сподіваємося, що гасло революції здійсниться, та що завдяки ній буде осягнена національна єдність, що держава змодернізується та що врешті вийдемо з теперішнього економічного й фінансового застою". Ще чіткіше висловились юнійні провідники, Генеральної Конфедерації Праці, яка є в руках пероністів, але тепер розбита на два табори. Керманич сектора безоглядно льояльного супроти Перона, Альонсо, заявив: „Впав режим партійних комітетів, нерепрезентативний, анахронічний, і відкривається перспектива щасливого процесу національної трансформації". В більш поміркованому тоні висловлюється комунікат другого сектора: за Іллії, мовляв, відчувалася недостача влади, панував хаос в царині економічній, суспільній та політичній, на що Конфедерація не раз вказувала. „Тепер хаос вдарив по тих, які його спричинили; уряд став жертвою своїх власних актів. Конфедерація не радіє, не є відповідальна за те, що сталося. Не раз висловлювала вона опінії, вносила петиції, домагалася розв'язки питань життьових для робітників, боролася за ту розв'язку на вулицях — та режим відмовлявся від розв'язок гуманних і пекучих... Військовий переворот з 27 червня є новою подією; взяв на себе велику відповідальність, супроти вичікуючої постави громадянства. Конфедерація, як речник робітничого руху, з'ясовує йому своє становище..." Себто безоглядний осуд конституційного президента й оферта — зрештою досить дискретна — співпраці з диктатурою. І без найменшої згадки про осяг робітників і урядовців, яким Іллія зразив собі остаточно підприємців: закон про т. зв. „рухомі платні", завдяки якому заробітні платні автоматично підносяться, в міру росту цін; себто завдяки якому робітництво врешті решт перестало бути жертвою хронічної інфляції.

Таку поставу можна пояснити нотoрійною недемократичністю перонізму; як відомо, Перон висловив признання Онґанії, в інтерв'ю з фалянґівським мадридським щоденником „Арріва" (і опісля здементував це інтерв'ю, не переконуючи цим нікого; бож годі уявити собі, щоб редакція виссала це інтерв'ю з пальця). І можна було сподіватися, що речники справді демократичної думки засудять повністю переворот та висловлять повну солідарність з усуненим президентом, який прийшов до влади згідно з конституцією та постійно проявляв безоглядну, просто хуситську пошану для тої конституції, що принаймні таку поставу займе чітко найстарший (заснований у 1870 році) тутешній щоденник „Ля Насіон", що за час свого майже 100-річного існування, постійно — не виключаючи перонівських часів — був відомий з послідовної ортодоксальної демократичної постави. Він зайняв поставу до перевороту в передовиці з 29 червня. Проклямація революційного уряду, мовляв, не дає основи, щоб зайняти виразну дефінітивну поставу до нього, хіба вичікувальну; дай Боже, щоб нова влада мала успіх. А сам переворот нікого не здивував, не заскочив. „З різних національних кол роблено постійно цивільному урядові пересторогу, що необхідно основно змінити методи політичної та господарської керми держави, не раз порушували і ми ту справу в наших передовицях. На жаль, уряд легковажив їх; виглядало, що якийсь конформістичний фаталізм приспав його, відібрав йому здатність творити нові ситуації, в яких влада знайшла б опору у вірі народних мас. На жаль, д-р Іллія — людина чесна понад всякий сумнів — замкнувся в собі, злегковаживши всі остороги й суґестії з незмінною впертістю. Зокрема в останніх тижнях, коли цілий край очікував від нього крутого повороту до енерґійного, ефектовного виконування президентської влади, він обмежувався до воднистих закликів, об'єднуватися довкола нього; довкола його влади, яка щораз то менше була слідна".

Сумно, що усунено насильно конституційного президента, якого можна було вважати зразком чесности та демократичної ортодоксійности. Та ще прикріше, що демократична опінія прийняла це усунення як щось нормальне, неминуче — що той чесний, демократичний президент вспів здискредитувати себе, виявляючи нездатність до його високої місії. І, що гірше, що здискредитував партію, яка виявила жалюгідну легкодушність та невідповідальність, не призадумуючися уважніше над характером свого кандидата до відповідального посту. За три роки влади ця партія не вийшла поза вузенький „електоралізм", турбуючися виключно тим,

(Закінчення на стор 3)

З НАШИХ БУДНІВ

УЛЬТИМАТ

Вибираючись на перший цього літа, довгий вікенд, я захопив був до торби довшу книжку, думав, буде нагода заглянути до неї, хоч би одним оком. Це — пропам'ятна книга „Січей" — „Ой, там на горі, Січ іде", що вийшла недавно в Едмонтоні, з присвятою преславному Січовому Батькові, д-реві Кирилові Трильовському.

Якщо ви думаєте, що порід тієї об'ємистої, багатоілюстрованої історії січового руху був легкий, то дуже в в цьому місці помиляєтесь... „Я мусів вижебрувати ці спогади, переконувати людей в конечності їх написати, — жаліється в одному листі упорядник книжки, п. Петро Трильовський. — Покійний Володимир Дорошенко відмахувався, як міг, від моїх благань про спогад: „Петре Кириловичу, — писав, — я так дуже зайнятий, що й не матиму часу вмерти!" Але, щоб спекатись „незносної біди", тобто мене, таки прислав спогад... Те саме було з іншими авторами, як д-р Володимир Бемко, Осип Демчук, Микола Угрин-Безгрішний, Лев Ясінчук, Антін Чернецький та інші. Кінцевий ефект моєї докучливої вдачі: дослівно із зубів „куми-костухи" я вирвав спогади від 16-ти авторів, які вмежичасі перенеслися до кращих світів... А не було б такого вілзливця, як я — все пропало б!"

Далі, п. Петро Трильовський (син Кирила) ставить мені просто ультимат, що я мушу в моїх фейлетонах при кожній нагоді „піддюґувати", тобто промовляти до серця і розуму нашим достойним сеньйорам, щоб вони не викручувались обставинами і не відкладали до руських віників списування своїх цінних мемуарів, а зразу, при добрій пам'яті,

Це мені пригадало, як несповна рік тому я зустрів у Гантері, на вакаціях, покійного маршалка, Василя Мудрого... Сидів під мотелем у тіні сосонки, в тепломy светері, покашлював, жалівся на нестерпний біль у грудях. Тоді мені якось, само із себе, вирвалось питання: „Пане маршалку, як стоять справи з вашими споминами?" Покійний поглянув на мене докірливо і, помовчавши хвильку, відповів: „Та хіба працюючи в такому млині, як канцелярія УККА, знайдеш час для писання споминів?" Потім, похитавши головою, продовжав: „Коли зроблять тобі ювілей і радять писати спомини — то це знак, що пора пакувати манатки і збиратися — туди..."

Майже рік минув з того часу, а мені ще досі прикро, що поставив тоді покійному маршалкові таке питання... Дорогі наші сеньйори, достойні, заслужені діячі науки, культури, громадського життя, провідники народу! Як би так наша сила, ми ніколи і нікому з вас не дозволили б переселятися в Країну Вічного Спокою! Жийте нам, голуби сизокрилі, по сто і двісті років, святкуйте ювілей за ювілеєм, нагромаджуйте титули за титулами, а ми, тим часом, збудуємо для вас прекрасні піклувальні доми, санаторії, в яких, крім пташиного молока, нічого вам не буде бракувати! Якщо темп будівництва цих домів не надто рапідний — ви не дивуйтеся: наші діди ще їздили волами... Проте, ваших спогадів ніхто другий за вас не напише, так само, як ніхто другий не зможе відійти за вас, і за нас, в орбіту Вічности...

Ікер.

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(29)

Треба б згадати, що в „Друзі" в 1874 році містив свої праці відомий нам учень, вигнаний із дрогобицької гімназії за те, що спроваджував часописи з Росії, Осип Марков (1849-1909), тодішній помічник редактора москвофільського „Слова" і пізніший редактор „реакційної" газети „Галичанин". Так характеризують цю газету впорядники книжки „Іван Франко у спогадах сучасників" Олексій Дей і Н. Корнієнко. Для нас „Галичанин" — це не тільки „реакційна" газета — це зрадницька газета, коли дивитися на неї з українського становища. Але українським літературознавцям в поневоленій совєтській Україні ніяково підкреслювати зрадницькі прикмети ґалицьких „руських" тоді, коли у Львові та навіть по галицьких селах заведено російські школи, а Львівський університет ім. Івана Франка видає свої наукові праці російською мовою, тією самою, якої домагалися галицькі москвофіли типу О. Маркова та А. Климка, проти яких виступив Іван Франко 90 років тому...

Ми вже згадували, як москвофільські педагоги навчали нашу молодь в бурсі у Львові, і як на це реаґував І. Франко. Тут вистачить навести таку сентенцію з „Друга": „Писати у нас по-українськи былобы простою бесполезною недоречностию".

Антін Дольницький в споминах пише, що „Лабаш і Климко були запеклі москвофіли і вели вічну боротьбу майже за кожну букву, за правопис, за поодинокі вислови, намагаючись зблизити мову „Друга" до літературної загальноросійської мови, якої, впрочім, самі не знали" (103). І так „Друг" виходив „рутенською" мовою, бо москвофіли погоджувалися на неї, щоб тільки не вживати української мови, яка в основі була народною мовою і галицьких українців. В „Друзі" було ще й таке твердження щодо мови: „Ми того переконаня, що в нас в Галичині не прийметься ни язык великорусский, ни украинский, для того пишем, оскільки можна, по-галицийски и не зважаєм на то, що украинцам рутенское письмо не подобается, бо наши читатели все галичане". („Друг", 1875, ч. 12, ст. 294; цитуємо за „Іван Франко. Життя і творчість", Київ, 1956, ст. 30-31, автори О. Білецький, І. Басс і О. Кисельов.)

„Статті й листи Драгоманова — були мов удари батога"

Так писав Іван Франко, пишучи про „провідні ідеї й епізоди в останніх десятиліттях XIX в." в окремій праці під заг. „Молода Україна".

Вищезгаданий І. Басс признає, що „певну позитивну роль в боротьбі за народну мову і в приверненні уваги студентської молоді до російської літератури відіграли листи М. Драгоманова до редакції журнала „Друг" (ст. 31).

В першій половині 70-их років почалася живіша виміна думок між галицькими і наддніпрянськими українцями. М. Драгоманов надрукував у львівській „Правді" (з 1873-1874 рр.) статтю „Література російська, великоруська, українська й галицька". „Друг" (чч. 17 і 18 з 1874) надрукував як відповідь на неї статтю Гната Онишкевича (1847-1883, пізнішого учителя гімназії і професора Чернівецького університету) під заголовком „Новое направление украинской литератури". І так почалася дискусія, бо М. Драгоманов („Українець") прислав перший свій лист в редакцію „Друга" (ч. 11, 1874), який вона вмістила, але в перекладі на галицьке „язичіє", а Онишкевич в найближчому числі надрукував „Відповідь на письмо „Українця". Тоді Драгоманов вислав другого листа до редакції, який вона вмістила в російському оригіналі. На окрему відповідь редакції Драгоманов прислав третій лист, який надруковано без відповіді редакції з заявою, що вона погоджується з автором.

Ми свідомо затрималися на цих листах Драгоманова, бо вони скріпили слабий український рух в Галичині і спричинилися до того, що москвофіли втратили панівне становище, яке мали головним чином між академічною молоддю.

Звертаючись до галицьких москвофілів, які сторомилися української мови, мови своїх батьків і матерів, Драгоманов писав:

„Коли ми не хочемо відділити просвічених верств в окрему касту й рівночасно засудити їх діяльности й літератури на мертвість і недостачу оригінальности, то ми повинні по змозі старатися висловляти наші думки готовою мовою „хлопів", а де не можна, там повинні творити слова в дусі народної мови і якнайбільше зрозумілі для народу. Як бачите, тут ставиться питання не тільки про одну мову, а про цілий напрям культури й діяльности просвічених верств. „Українщина" — се не тільки література в народній мові, себто в мові більшости; се передача народові світової цивілізації, переважне, коли не повне посвячення інтеліґенції, яка могла витворитися тільки тому, що народ працює, обливаючися потом, для служби свому народові — моральної, політичної, соціяльно-економічної з метою усунути від народу темноту, неморальність, визиск". (Цитую за працею: М. Лозинський. Іван Франко. Відень, 1917, ст. 8-9).

ПОДОРОЖ ДО МАЛЬОВАНОЇ НОЧІ

Чи бачили ви мальовану ніч?

Це не парафраза раторичного питання, що ним починає наш славний земляк Гоголь свою прегарну розповідь про український хутір десь біля Полтави. Це реальний, речевий і просто на часі запит, що його вам ставить власна свідомість напередодні довгого „вікенду" в обстанові реального американського міста, розпаленого немилосердним сонцем до сотні ступнів.

Мрія про ніч невипадкова. Коли небо над вами, неначе відкрите горно, посеред якого розпечено брилою розлягається сонце, і ви надаремно шукаєте затишшя від спеки і духоти по камінних бруках мільйонового міста, — думка про ніч із зміненою декорацією, де на місці розпеченої сонячної кулі з'являється зимний серп місяця, — це надія і визволення. І це визволення реальне, як реальна великоміська духота. Просто виймаєте шофера, якщо самі із своїм дозволом у кишені не маєте відваги вижджати на завтомобілені американські дороги, і їдете.

З мрією про хутір

Дорога не така проста. Правда, ви не можете їхати звичайними дорогами. Подорож у мрію вимагає спеціяльних доріг. То ж і ваш шофер, для власної вигоди і безпеки, вибирає всякі „експресвеї", „гайвеї", „тернпайки" і вже по тих казкових шляхах ви мчите щонайменше шістдесять миль на годину, затримуючись тільки при касових віконцях, де ввічливі урядовці подають вам перезідні квитки, щоб ви могли на наступній зупинці розплатитись за перезід цими казковими шляхами, чи просто вкидає блискучі монети у дротяні кошики, що — як і пристало на технологічний вік — відзвонюють вам і замінюють червоне світло на зелене, щоб дати вам дорогу у дальшу мандрівку. Оплати не запевняють вам повної свободи. На дорогах тисячі таких самих подорожніх мрійників і ви мусите виминати їх, чи просто включитись у довгу чергу і посуватись „гусаком, машина за машиною. Найгірше, як цілою машиною перед вами с великий автобус, чи вантажний віз. Тоді ви втрачаєте всю перспективу і можете переочити великий напис на узбіччі гори „мавнтен мотел", що нагадує, що ви вже в районі гір.

Гірською серпентиною

Шофер знає куди завернути із „тернпайку". Для того є написи на дорогах і мали біля його керми, для того є числа, які в наш час визначують все, навіть саму людину. Модерна техніка намагається упростити все життя і всі довгі назви і прізвища замінити числами. Ось і число 18 — це знак для вас. Тут треба виїхати на гірську дорогу, що пнеться серпентиною по узбіччі гори. Краєвид змінюється. По обох боках дороги ліс, перетиканий де-не-де дерев'яними будиночками і написами, що рекламують відпочинок і нічліг. Та ви не зацікавлені у ночуванні. У вас визначена ціль і ви шукаєте тепер одного напису „Союзівка". Наша країна багата на все: на простір, на небо, на товари, на гроші — просто країна добробуту. Вона й багата на назви. Ось і тут побіч англійського Кінгстону, маєте французьке Елленвіл, побіч індіянського Мінавака, українську Союзівку. За виясненням не йдете до спеціяліста від назовництва професора Рудницького. Не тому, що не знаєте, де його тепер знайти. Він завжди пильнує, щоб точно поінформувати вас, де він і що робить. Але вам вистачає Докії Гуменної з її теорією матріархату. Бо хоч і є нас Батько - Союз, то все ж його перший голова не якийсь Дуб, чи Горіх, але Грушка, та ще й у реверенції, як і пристало на священичий стан. Та й союзова посілість не якийсь Київ, чи Львів, навіть не Косів, але Союзівка. Але ви за Гоголем вибирались на хутір, то ж і хутори були під Полтавою, а в нас вони на Союзівці.

На Союзовому хуторі

Чи ви в'їжджали колись на Союзівку, коли шумлять старезні дерева при дорозі, коли дзюрчить потічок, що жваво перескакує по камінних виступах в долину, коли між зеленим листям шуркочуть птахи, перекликаючись від часу до часу довгими трелями з мешканцями дальших районів. Та навіть, як і немає цієї всієї обстановки, то постійно є та сама мальовнича декорація: привабливий будинок Гостинниці і на його порозі ввічливий управитель пан Квас. Управитель знає, що ви мрійник, що ви прибули тут не для оглядин пам'ятника Шевченкові, що красується таки перед будинком Гостинниці, ні пам'ятника Мазепі, що його поуди оглядатимете під час проходу пішоходом побіч будинку Київ. Він подає вам ключ вашої кімнати і ви вже стали не тільки мешканцем, але й громадянином цього клаптика української землі. Право громадянства тут виняткове; воно не накладає на вас ніяких обов'язків, але дає вам всі права. Ви маєте право їсти смачні снідання, полуденки і вечері в розкішній їдальні з повною обслугою найкращих українських дівчат. Ви маєте право купатись у великому басейні і вилігуватись на вигідних купальних ліжках з м'якими матрацами, піддаючись під насвітлення сонячних променів, що тут вже присно лоскочуть. Ви маєте право виправляти всі роди спорту, від плавання, до тенісу, від мандрівок по горах до відбиванки і копаного м'яча, бо тут і корти, і площа для копаного м'яча і перш за все багато простору. Ви маєте право і на телевізор, якщо ви перемодернізовані, а на дворі падає дощ, чи також засісти у фотель і переглядати книжки у бібліотеці. Ви маєте право, тут тільки у вмірах вашої власної кишені, посидіти у барі, чи на веранді, а вже услужні дівчата принесуть вам все, чого запрагне ваше горло і витончений на смак язик. Та ви маєте право і на мрію і мріяти можете навіть про мальовану ніч.

Намалюй мені ніч!

За мальованою ніччю не мусите звертатись до маєстра Гуцалюка, який тут побуває зі своєю сім'єю і своїм артель'є. Ви просто йдете на терасу, звідкіль розгортається далекий красвид на щораз нові пасма гір і користуєтесь своїм правом на обслугу. Це кінець тижня і всі громадяни Союзівки мають змогу слухати концерту, потім починається забава, що триває до пізньої ночі. На підвищенні виходять музиканти. Вони теж мрійники і тому їхні пісні повні якоїсь туги за чимось новим і небуденним. Ось Ігор Раковський співає замріяно, немов закликає саму природу: Намалюй мені ніч! Це те, за чим ви тут приїхали. Гарні українські дівчата приносять все, що ви забажаєте. Та не у вишуканих трунках справа. Це все буденне, і вигода, і смачний харч, і розвага, і спорт, і дібране товариство. Все це ви маєте, все це забезпечує вам право громадянина Союзівки. Ви бажаєте мальованої ночі. І не треба, щоб приносили її вам на таці гарні українські діачата. Вам логими зорями нагадує вам просто підлести зір угору і ви бачите над собою багато неба, що розмальоване золотими орями нагадує вам молодість. Ви відкидаєте свої зайві роки, переміноєтесь у того дев'ятнадцятирічного студента, що жваво вибігає назустріч своїй вродливій партнерці до танку, і підтягає за шовковим голосом соліста романтичну пісоньку про розмальовану ніч.

Т.

ВІДІЙШЛА МАТИ-СТРАДНИЦЯ

ПАМ'ЯТІ БЛ. П. РОЗИ ЧЕМЕРИНСЬКОЇ

І досі не зустрічав я в нашій пресі згадки про смерть бл. п. Рози Чемеринської, яка померла 13 квітня 1966 в старечому домі в Зальцбургу, в Австрії, на 85 році життя. А цій Матері — страдниці належиться не тільки згадка, а й поклін та пошана, це ж бо вона дала на жертівник батьківщини єдиного сина, Ореста Чемеринського, члена Проводу ОУН, закатованого німцями у Києві в лютому 1942 р. разом з Оленою Телігою, І. Рогачем, публіцистом Олійником й іншими жертвами гештапівського терору.

Покійна, вдова урядовця податкового уряду, виховувала сама змалку свого єдиного сина, учня гімназії „Рідної Школи" в Золочеві, потім студента медицини у Львові. Але не медицина була його призначенням, бо змалку тягтов до публіцистики і журналістики. У студентському часі був співредактором газети „Золочівське Слово", що її видавала місцева студентська „Молода Громада", в 1930-1931 рр., аж поки постійні конфікати не довели газети до упадку. Безупинні арештування польською поліцією примусили врешті надійного молодого публіциста залишити нелегально Галичину. Опинився зразу в Чехословаччині, потім у Берліні, де став редактором Українського Пресового Б'юра, що його вела Організація Українських Націоналістів. Тут написав м. і. монографію про еспанського генерала Франка, яка й появилася 1937 р. друком у Львові в бібліотеці „Вістника" Д. Донцова під псевдом Р. Керч. Був знайомий особисто з ген. Франком і дістав від нього особисту подяку за цю монографію. Писав головно під псевдом Ярослав Оршан і видав окремо книжкою свої ідеологічні статті, які мали дуже широкий відгук. Для зустрічі з Матір'ю виїздив з Берліна до Мадярщини, куди і вона їздила під претекстом відвідин своїх близьких, (була посвоячена з мадярською родиною). Перед вибухом німецько-большевицької війни опинився в Кракові, де болюче пережив розрив в ОУН. Шляхом через Львів пішов до Києва, щоб тут під німецькою окупацією організувати українське життя та українську пресу. Тут і постигла його смерть з рук німецьких опричників.

А осамітнена Мати, тільки на короткий час зустрівшися з сином та невісткою, ждала і ждала на його поворот в Києва — не вірила в нежданну смерть сина разом з молодою невісткою і жданим онуком. З тією вірою - надією, що син таки живе й повернеться, виїхала на еміграцію, де опинилася в старечому домі в Зальцбургу. Минали роки, син до матері не вернувся і вкінці пішла за ним — туди, де ні горя, ні печалі...

Політичні в'язні Золочівщини зазнали дуже добра від Покійної, яка безбоязко, без огляду на остороги й погрози польської поліції, суду, опікувалася ними, організувала щоденне харчування, доставляючи його до місцевої тюрми „на Замку", добувала дозволи на книжки і под.

Відійшла ще одна матистрадниця з отих тисячітисячів наших Матерей, що дали на жертівник Батьківщини своїх найдорожчих — свої діти...

Хай чужа земля буде їй легкою!

Д. Б.

● У Лондоні відбулася в минулу неділю на Трафальгар сквері, себто в центрі міста, демонстрація 4.000 комуністів і їх попплентачів, які хотіли вдертися до американської амбасади, у протесті проти бомбардування американським летунством складів газоліни в Північному В'єтнамі. Коли у сутичках з поліцією демонстранти стягнули одного поліцаянта з його мотоцикля й підпалили мотоцикль — поліція енергійно розпорошила демонстрантів і арештувала понад 30 осіб.

Шикаґо, Ілліной

КОНЦЕРТ ХОРУ „ПРОМЕТЕЙ"

Концерт торонтонського чоловічого хору „Прометей" 23 квітня в Шикаго під проводом диригента п. Василя Кардаша був для всіх дійсною несподіванкою. У добре зложеній програмі слухачі мали перелік пісень різного жанру та характеру, серед яких не було ні одної гіршої під оглядом мистецького виконання.

Шикаго твердило, що концерт цей був таки найкращим з усіх, що його чуло. Це справді зразок для хорів та диригентів у розвиванні музичних думок, колоризуванні звуком та надаванні багатого музичного змісту для пісень. Бо й справді, в нього кожна пісня, це окрема картина, де, відповідно до її характеру та тексту, вичерпано всі можливі засоби для зображення її фізіології. Вийняткова здібність володіти динамічними тінюваннями й насвагами, як теж зображування всякого роду настроїв, але природно й без вимушення, — це питоменність цього хору.

Як гідний наслідник мистецького основоположника хору „Прометей", — бл. п. Лева Туркевича, що, як бувший диригент більших симфонічних оркестр, ставався у цьому хорі розвивати музичні задуми в ширших і стихійніших закроях, — п. В. Кардаш пішов ще далі, бо в детайлічно - виразову й орнаментально - колористичну обробку, він у своїх музичних зображеннях реальний і природний. З-під рук В. Кардаша вперше, що так скажу, заговорив Лисенко (у „хорі бранців" та „Ох, і закувала") своєю, йому властивою музично - поетичною мовою з йому притаманною ліричною тонкістю та драматичною глибиною, — заговорив Леонтович (у „Зеленая ліщиноньки") своїми поліфонно - поточистими лініями голосів, — Людкевич (у „Косарі") своєю динамічною потугою, — Воробкевич - Людкевич (в „Огні горять"), контрастуючими змінностями своїх настроїв, — Гуно (в „Марші бійців") залізним ритмом та очайдушно - бойовим підйомом, — Гнатишин - Туркевич (у „Блажен Муж") зовсім іншою, бо своєю мовою, з духовленим почуттям та настроєм, і - вже не такою, як досі його співано за московсько - жарівською манерою та такими дешевими ефектами, як: вистукування складів слів, театральним, а й макабричним „форте" та „пописово-бездушним „теноре альтіно". В трьох творах Майбороди та одним Мейтуса диригент вчувся в їх духа з притаманним їм динамізмом і зовсім своєрідним, нефольклорним думанням. Навіть у початковій, скромній пісні „Отче наш" Вербицького-Людкевича, якою, як молитвою, почав хор свій концерт, п. Кардаш показав нам, яке враження має робити релігійна пісня з її правдиво молитвенним настроєм та містицизмом.

Деякі аранжування та перекладн з мішаних хорів, що їх мусів робити сам диригент, були ефектовні, бо зроблені по його душі, зі смаком та добрим примінінням до викональних спромог чоловічого хору.

Хор у рамцях сильної дисципліни та контролі диригента творив з ним органічну одність і відповідав буквально всім імпульсам його тіла та обличчя. Хор мав добре поставлені голоси на властивих їм резонаторах та був добре збалансований в цілості та в поодиноких групах. Баси резонували глибоко й творили добре обрамування зі субтельним, у більшості ліричного тембру першими тенорами, через які в моментах продиралися тенори другі, але рівні, сприслилі й оксамитні в звуку. Хор мав добрих солістів і відому піяністку, п. Марту Кравців-Барабаш з віртуозною технікою, що акомпаніяторським талантом достосовувала до всіх вимог хору та диригента.

До відпружних та декоративних точок цього вечора ввійшли: танцювальна група „Верховинці", балетмайстра Василя Сонича, що зробила приємне враження молоденькими обличчями нашого доросту та справністю їх гнучких тіл, у досить складних композиціях танку „Гонак", — як теж і виступ відомого нам знаменитого актора й любимця публіки п. Володимира Дзюганюка, що своїми монологами до „чесної сліти" — в ролі Гриця Зозулі — пера нашого визначного гумориста Е. Козака, не тільки що до вибухів щирого сміху доводив слухачів його сатиричною філософією, алей сказав багато практичних завваг та життєвої правди з загального нашого життя та з життя самого Шикаго.

Хочу підчеркнути, що концерт хору „Прометей" у Шикаго увінчався успіхом і багато присутніх, що цікавляться нашою музичною культурою, видали опінію, що цей хор під сучасну пору з його диригентом п. Кардашем є найкращою технічно поставленою мистецькою одиницею, чим не тільки Торонто, але ми всі можемо чванитися та радіти. Чулося в нас, у Шикаго, вже різні хори з виконуванням різними речами, навіть широких форм, між якими хор „Думка" з Ню Йорку признано за найкращий тут між нами, — та зразок преціза в се... ці та феноменальної виразовости в музичній мові, на думку багатьох приявних цього концерту, дав таки хор „Прометей" з Торонта, і, як насувається на думку мені вже самому, чи не став він чемпіоном у нашій хоровій культурі.

М. Федорів

● Комуно-китайське радіо з Кантону виявило, що голову радіостації в цілій провінції Квангтунгу „вичищено" за надужування свого становища; мовляв, дозволяв на одверте критикування політики уряду в Пекінгу. Вислідку його зарахували до „антипартійної лінії" і він зник, як багато інших „бунтарів".

Конференція Асоціяції Американських Бібліотекарів і українські бібліотекарі

В неділю 10 липня ц.р. в Ню Йорку починається Річна Конференція Асоціяції Американських Бібліотекарів (Амерікен Лайбрері Асосієшен). Проходитиме Конференція в готелі Американа та Ню Йорк Гілтон. Ця з черги 85-та річна Конференція триватиме до 16-го липня, отже цілий тиждень. Заповідують участь в ній біля 500 бібліотекарів зі всіх стейтів ЗДА. Асоціяція Американських Бібліотекарів є найбільшою авторитетною організацією з ділянки бібліотекознавства. Вона видає ряд підручників, правил каталогування, мірил тої професії і тим подібне. Її слово заважило і в справі транслітерації української мови латинськими буквами, що є відмінною від російської і має окрему свою табелю в підручнику правил каталогування, зокрема відносно авторів, яких слід писати в транслітерації по-українськи, напр.: Акад. Мих. Грушевського чи Гоголя слід писати не Грушевскі а Грушевський, Михайло, та Гоголь, Микола, і т. п., чи напр. наша письменниця в деяких бібліотеках була вписана як Кобилянская, а не так, як за тими правилами АЛА, має бути Кобилянська Ольга і Українська Академія, а не Украінская, як часто москалі нам друкують. Ця Річна Конференція є тому важливою і для українських бібліотекарів, які теж прибудуть як члени тої асоціяції та візьмуть участь в її праці, яка переважно ведеться по відповідних Секціях. Для українців найважливішою секцією буде Слов'янська та Східно - Европейська, головою якої є п-ні Еленора Бюст з Колумбійського Університету в Ню Йорку, а секретарем є, автор кількох східно-европейських та російських бібліографій, Павло Л. Горецький із Слов'янської та Центрально - Европейської Дивізії Конгресової Бібліотеки ЗДА у Вашингтоні. Засідання тої секції відбудеться в понеділок 11 липня ц. р. в год. 2-ій по полудні, на якій проф. Міхаел Б. Петрович, з Університету Вісконсін, Мед. буде доповідати про наукових і бібліотеки, зацікавлені в ділянці Східно - европейських дослідів.

Дискутантом буде Вацлав Мостецький з Гарвардського Університету, та очевидно деякі з українців бібліотекарів, учасників тої конференції. Тема цікава і тому побажано було б, щоб українські бібліотекарі взяли в тій доповіді активну участь.

Конференцію хоче використати і Товариство Українських Бібліотекарів Америки під головуванням д-ра Романа Вереса з Шикаго, для відбуття Звичайних Загальних Зборів. Від місяців він веде підготову для заснування Українського Бібліографічного Центру та відповідного органу товариства. Для тої цілі уповноважив він своїх заступників мгр. Дмитра Штогрина з Шампейн, Ілл. та мгр Петра Гоя з Ню Йорку, як також д-ра О. Соколишина до підготови Загальних Зборів Товариства Українських Бібліотекарів Америки, що відбудуться в понеділок 11. липня 1966 р. в год. 7-ій вечером в приміщенню Українського Народного Дому в Ню Йорку, кімната ч. 23, Комітету Об'єднаних Американсько - Українських Організацій Ню Йорку — Відділ УККА. При тій нагоді запляноване заснування Відділу Т-ва Українських Бібліотекарів Америки в Ню Йорку і створення Українського Бібліографічного Центру, який повинен би міститися в Українськім Американськім Інституті в Ню Йорку. Запляновано також у вівторок, 12-го липня ц. р. відвідати українські установи, як УККА в Ню Йорку, УНС в Джерзі Ситі, НТШ, УВАН й інші установи. Голова вислав всім українським бібліотекарям відповідне повідомлення, а тих, що їх не одержуть чи нема їх адреси, проситься прибути на ті збори і без тих повідомлень чи обіжників.

Д-р Ол. Соколишин — старший бібліотекар

НОВА ФАХОВА СИЛА

Ярослав Б. Луців

Дня 19-го червня відбулись в Нюгейвенському Коледжі у Ню Гейвені, Кон., градуаційні врочистості, під час яких диплом інженера механіка одержав Ярослав Б. Луців.

Молодий наш інженер під час своїх студій був визначним змагуном копаного м'яча і шахістом. Інженер Ярослав Луців є сином відомих в Ню Гейвені п-ва Йосифа і Іванни Луцевих. Ціла родина з п'ятьох осіб є довголітніми членами 414 Відділу УНСоюзу в Ню Гейвені.

СУМНИЙ КІНЕЦЬ АРГЕНТИНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ СПРОБИ

(Закінчення зі стор. 2-ї)

як здобути легким коштом голоси у чергових виборах — не шукаючи виборчих успіхів шляхом поважної розв'язки державних питань, зокрема економічних; н вийшла поза жалюгідний анахронізм, не розуміючи необхідности поважного фахового підходу до керми модерною державою, зокрема її господаркою. Бо, пригадуємо, це єдина аргентинська партія, здатна мобілізувати народні маси, протиставлячись з одного боку перонізмові, з другого — фріхерівській інфільтрації.

Та що найгірше, Ілля здескридитував репрезентативну демократію. Коли, після малощо не чверть сторічча диктатури та майже диктатури, привернено врешті решт демократію, прийшлося прогнати одного президента за комуністичну інфільтрацію, другого за нездарність. Годі дивуватися, коли після такого досвіду, репрезентативна демократія, як практична розв'язка, насуватиме в Аргентині деякі сумніви. А яку іншу практичну розв'язку протиставити кастрівській „демократії" через аллянс?

(Кінець)

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКІ УРЯДОВІ ЧИННИКИ ОБУРЕНІ на статтю в паризькому журналі „Парі Мач", де тавтрується гостро ніби все ще існуючий в Німеччині нацизм. У тому журналі поміщено фотознімки, як німецький юнак вітає піднесеною рукою портрет Гітлера і як два юнаки п'ють під емблемою свастики. Німецькі власті перевели слідство й доказали, що ті світлини — пофальшовані.

Український тенор студіює оперне мистецтво й мови

Філядельфія, Па. — Роман Петро Осадчук з Витані, Н. Дж., закінчив уже другий рік студій в Музичному Інституті Кюртіса під проводом пані Еффемії Джіяннінні Греґорі, відомої професорки сольоспіву. Крім співу п. Осадчук студіює ще оперу, гру на фортепіяні, як також німецьку й італійську мови.

Роман Осадчук закінчив Вестмінстерський Хоровий Коледж, здобуваючи там титул бакалавра музики. Під час навчання він одержав дві стипендії — від Академії Вокального Мистецтва та Музичного Інституту Кюртіза — обох у Філядельфії. Обидві стипендії на чотири роки.

Наш молодий спіпвак живе у Філядельфії разом із своєю дружиною й однорічним синком.

Протягом останвіх двох років він був запрошуваний на виступи у багатьох операх, на різних концертах, як також по церквах.

Під час літніх вакацій Р. Осадчук займається продажем парцель під будову літніх домів Лаврел Лейк, Ню Джерзі, місцевості, в якій уже багато людей, в тому й українців, проводять свої вакації, або поселюються, перейшовши на пенсію.

Ж.

110-річчя з дня народження видатної артистки

Над річкою Сулою розкинулося стародавнє українське місто Ромни. Воно було свідком початку сценічного шляху артистки Ганни Затиркевич - Карпинської, її успіху та останніх років життя. Про це довідуємося із спогадів, вміщених у книжці „Слово про Ганну Затиркевич - Карпинську", видану київським видавництвом „Мистецтво".

„Слово . . ." — це перший збірник про видатну українську артистку, чиє ім'я тісно пов'язує з історією української культури. В ньому спогади артистів І. Мар'яненка, К. Яременка, І. Воликівської, Є. Хуторної, письменників Є. Кротевича-Остапа Вишні та інших.

Історія світової театральної культури начислює багато імен прославлених артисток XIX і початку XX століть. Серед них чільне місце займають Марія Заньковецька та Ганна Затиркевич - Карпинська, — зазначає в передмові до книжки артистка Наталя Ужвій.

Книжка про Ганну Затиркевич - Карпинську видана з нагоди 110-ої річниці з дня її народження. (З „Літературної України" 20-го травня).

ДОВІРИВСЯ БОГОВІ

Леонід Ткачук з Михайлівки, Тетіївського району (Київщина) написав листа до свого друга Петра Шафранського у далеку Новосибірську область. Ось уривки з цього листа:

„. . .А тепер опишу коротенько про себе, Петре, ти не гнівайся, якщо деякі з моїх слів будуть тобі не до вподоби. Знаєш, я повністю довірився Богові. Мало тепер таких людей, які не вірують, бо в кожної людини достатньо розуму, щоб осягнути велич Творця. Адже виникнути само по собі ніщо не може. Якщо є будинок, то є і будівник . . . Раз є творіння, то є і Творець . . . Тому я і довірився Богові.

На цей лист, надрукований в „Молоді України" з 24 червня лектор-атеїст Я. Малкін дає безвірницьку відповідь, намагаючись всіляко довести, що Леонід Ткачук „заблудився".

